

การดำเนินการจัดการความรู้
(Knowledge Management)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

เรื่อง แนวทางการแก้ไขข้อบกพร่องและข้อสังเกตของสถาบันเกษตรกร

จัดทำโดย

กลุ่มตรวจการสหกรณ์
สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตรัง

บทนำ

กรมส่งเสริมสหกรณ์มีหน้าที่ในการส่งเสริมแนะนำสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้ปฏิบัติ ตามระเบียบข้อบังคับ กฎหมายสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมีการกำหนด มาตรการและแนวทางปฏิบัติในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการดำเนินการของสหกรณ์ที่ไม่เป็นไป ตามอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการของสหกรณ์ ซึ่งพบเป็นข้อบกพร่องของสหกรณ์และกลายเป็นปัญหาที่ สร้างผลกระทบต่อระบบสหกรณ์ในวงกว้าง และมีการทบทวนแนวทางการตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่อง ของสหกรณ์ให้ครอบคลุมครบถ้วนและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตรัง ซึ่งมีหน้าที่ในการแนะนำ ส่งเสริม และกำกับดูแลให้สหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดตรังปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย และดำเนินการเผยแพร่อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ ให้แก่ คณะกรรมการดำเนินการ ฝ่ายจัดการ สมาชิก และประชาชนทั่วไป ซึ่งจาก การตรวจสอบของผู้สอบบัญชีในปีที่ผ่านมาและในปีปัจจุบัน และจากข้อมูลการรายงานผลการตรวจ การสหกรณ์ของผู้ตรวจการสหกรณ์ พบว่ามีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่มีข้อบกพร่องและข้อสังเกต ที่จะต้องดำเนินการแก้ไขเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ และสำนักงานสหกรณ์จังหวัดตรังได้มี การสั่งการหรือให้คำแนะนำแก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรดังกล่าว เพื่อดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่อง และข้อสังเกตต่าง ๆ ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

กลุ่มตรวจการสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตรัง ได้ดำเนินการสรุปประเด็น ข้อบกพร่องและข้อสังเกตของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดตรังที่ได้ตรวจพบ ผลการดำเนินการ แก้ไขปัญหา ผลสำเร็จของการแก้ไขปัญหา การสั่งการตามอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ และรองนายทะเบียนสหกรณ์ ตลอดจนขอเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ นำไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือป้องกันการเกิดข้อบกพร่องและข้อสังเกตของสหกรณ์และ กลุ่มเกษตรกรต่อไป

กลุ่มตรวจการสหกรณ์
สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตรัง

แนวทางการแก้ไขข้อบกพร่องและข้อสังเกตของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

1. ความหมายของสหกรณ์

สหกรณ์ หมายถึง งานร่วมมือกัน เช่น ทางธุรกิจหรืออุตสาหกรรม เพื่อหาทำไรหรือเพื่อประโยชน์อื่น ๆ ในงานนั้น ๆ ร่วมกัน (กฎ) คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันและได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ (พจนานุกรมแปล ไทย-ไทย ราชบัณฑิตยสถาน)

สหกรณ์ หมายถึง คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์ผู้มีสัญชาติไทย โดยช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ (พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม)

2. สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดตรัง

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตรัง มีหน้าที่แนะนำส่งเสริมและกำกับดูแลสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดตรัง จำนวนทั้งสิ้น 84 แห่ง ประกอบด้วยสหกรณ์ จำนวน 75 แห่ง และกลุ่มเกษตรกร จำนวน 9 แห่ง ซึ่งสามารถแยกประเภทสหกรณ์ได้ ดังนี้

- 1) สหกรณ์การเกษตร จำนวน 54 แห่ง (ชุมนุมสหกรณ์ 4 แห่ง สหกรณ์การเกษตร 16 แห่ง และสหกรณ์กองทุนสวนยาง 34 แห่ง)
- 2) สหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 11 แห่ง
- 3) สหกรณ์บริการ จำนวน 7 แห่ง
- 4) สหกรณ์เครดิตยูเนียน จำนวน 2 แห่ง
- 5) สหกรณ์ประมง จำนวน 1 แห่ง

สหกรณ์ในจังหวัดตรังส่วนใหญ่ คือ สหกรณ์การเกษตร ประเภทสหกรณ์กองทุนสวนยาง ซึ่งเป็นสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจหลัก คือ การรวบรวมผลผลิตจากสมาชิก เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน การจัดหาธุรกิจจำหน่าย เช่น ปุ๋ย หรืออุปกรณ์การเกษตร และธุรกิจแปรรูปผลผลิต (ยางพารา) ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ชุมชนใกล้กับแหล่งผลผลิตและที่ตั้งบ้านเรือนของสมาชิก และส่วนใหญ่เป็นสหกรณ์ที่มีจำนวนสมาชิกประมาณ 200 - 500 คน

สหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอเป็นสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงสูง มีสมาชิกจำนวนมาก และประกอบธุรกิจหลายด้านเพื่อให้บริการแก่สมาชิก ส่วนสหกรณ์การเกษตรประเภทสหกรณ์กองทุนสวนยางส่วนใหญ่ยังขาดเงินทุนที่เพียงพอสำหรับการดำเนินธุรกิจ และต้องใช้แหล่งเงินทุนจากภายนอกมาหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจ เช่น เงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ เงินกู้การยางแห่งประเทศไทย เงินกู้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นต้น และการบริหารจัดการภายในของสหกรณ์ยังขาดองค์ความรู้ในการดำเนินธุรกิจ การบริหารจัดการองค์กร และการจัดการภายใน ซึ่งสหกรณ์ยังขาดความพร้อมด้านบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการจัดทำบัญชีให้เป็นตามมาตรฐานการบัญชี ทำให้เกิดปัญหาข้อสังเกตและข้อบกพร่องเกิดขึ้น

ชุมนุมสหกรณ์จังหวัดตรัง จำกัด ซึ่งเป็นองค์กรหลักที่มีสหกรณ์ในจังหวัดตรังเป็นสมาชิกรวมทั้งสิ้น 50 แห่ง เกิดการทุจริตภายในองค์กรทำให้เกิดข้อบกพร่องที่จะต้องแก้ไข ซึ่งส่งผลกระทบต่อสหกรณ์สมาชิกทั้งหมด ทำให้สหกรณ์สมาชิกที่ถือหุ้นและฝากเงินถูกตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญจากความเสียหายที่เกิดขึ้น

3. แนวทางการควบคุมภายในเพื่อการกำกับดูแลสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

3.1 การควบคุมภายใน (Internal Control) คือ กระบวนการปฏิบัติงานที่บุคลากรในองค์กร โดยคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหารทุกระดับ และพนักงานทุกคนมีบทบาทร่วมกันในการจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่า การปฏิบัติงานจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน

3.2 วัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน

การจัดให้มีการควบคุมภายในขึ้นในองค์กร มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ

3.2.1 ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน (Effectiveness and Efficiency of operations) โดยมุ่งเน้นให้มีการใช้ทรัพยากรขององค์กรในการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย คน เงิน ทรัพย์สิน วัสดุ เครื่องมือเครื่องใช้ และเวลา ให้เป็นไปอย่างประหยัดและได้ผลคุ้มค่า มีการดูแลรักษาทรัพย์สินให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน มีการป้องกันมิให้ทรัพย์สินมีการสิ้นเปลือง สูญเปล่า เสียหาย หรือสูญหาย และปลอดภัยจากการกระทำการทุจริต กล่าวโดยสรุป เมื่อการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจะส่งผลให้เกิดการป้องกันดูแลรักษาทรัพย์สินขององค์กรไปพร้อมกัน

3.2.2 ความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน (Reliability of financial reporting) ความเชื่อถือได้และความถูกต้องของรายงานทางการเงินเป็นสิ่งสำคัญต่อผู้ใช้ ไม่ว่าจะ เป็นบุคคลภายใน หรือบุคคลภายนอกองค์กร ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน เจ้าหนี้ ลูกค้า หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น โดยใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจและวางแผนการดำเนินงานในอนาคต จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่ต้องทำให้เกิดความมั่นใจว่ารายงานทางการเงินขององค์กรให้ข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้อง และมีคุณภาพ

3.2.3 การปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบ (Compliance with applicable laws and regulations) เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายใด ๆ ขึ้นกับองค์กร จากสาเหตุ การละเว้นไม่ปฏิบัติ หรือปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กร รวมถึงข้อบังคับ และกฎระเบียบขององค์กรเอง

3.3 การตรวจสอบและควบคุมภายในตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้มีการบัญญัติอำนาจหน้าที่ในการแนะนำส่งเสริม และการกำกับดูแลสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้ปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมาย โดยให้อำนาจแก่นายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ และผู้ตรวจสอบกิจการ ในการตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของสหกรณ์ ตลอดจนการดำเนินการต่างๆ เช่น

มาตรา 17 นายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่ สมาชิกของสหกรณ์ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์มาชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์ หรือให้ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือรายงานการประชุมของสหกรณ์ได้

มาตรา 18 เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ สอบบัญชี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ มอบหมาย มีอำนาจเข้าไปตรวจสอบในสำนักงานของสหกรณ์ในระหว่างเวลาทำงานของสหกรณ์ได้ และให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกหรือช่วยเหลือหรือให้คำชี้แจงแก่ผู้ปฏิบัติการตามสมควร

ให้ผู้ปฏิบัติการตามวรรคหนึ่ง แสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง
บัตรประจำตัวตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา 19 ให้ผู้ตรวจการสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของสหกรณ์ตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด เมื่อตรวจสอบแล้วให้เสนอรายงานการตรวจสอบต่อนายทะเบียนสหกรณ์

มาตรา 20 ถ้าที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ลงมติอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบของสหกรณ์ ระเบียบหรือคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ ให้นายทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งยับยั้งหรือเพิกถอนมตินั้นได้

มาตรา 21 ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทำให้สหกรณ์เสียหาย ถ้าสหกรณ์ไม่ร้องทุกข์หรือฟ้องคดี ให้นายทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ร้องทุกข์หรือฟ้องคดีแทนสหกรณ์ได้ โดยส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณารับว่าต่างให้สหกรณ์ และให้สหกรณ์เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการร้องทุกข์ ฟ้องคดีหรือการว่าต่างแก่นายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ หรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี

มาตรา 22 ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์กระทำการหรืองดเว้นกระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ของตนอันอาจทำให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิกหรือสหกรณ์ มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชีหรือกิจการหรือฐานะการเงินตามรายงานการสอบบัญชีหรือตามรายงานการตรวจสอบให้ นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ปฏิบัติการดังต่อไปนี้

(1) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องตามวิธีการและระยะเวลาที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

(2) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ระงับการปฏิบัติที่เป็นเหตุให้เกิดข้อบกพร่องหรืออาจทำให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก

(3) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราวจนกว่าจะมีการแก้ไขข้อบกพร่องนั้นให้แล้วเสร็จ

(4) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ หรือให้กรรมการซึ่งเกี่ยวข้องกับการนั้นพ้นจากตำแหน่งกรรมการ

มาตรา 53 ให้สหกรณ์มีผู้ตรวจสอบกิจการ ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกหรือบุคคลภายนอกเพื่อดำเนินการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์แล้วทำรายงานเสนอต่อที่ประชุมใหญ่

จำนวน คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วิธีการรับสมัคร และการขาดจากการเป็นผู้ตรวจสอบกิจการตลอดจนอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด โดยอาจกำหนดให้แตกต่างกันตามขนาดและประเภทของสหกรณ์ก็ได้

มาตรา 124 เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกร และพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรมอบหมาย มีอำนาจเข้าไปตรวจสอบในสำนักงานของกลุ่มเกษตรกรในระหว่างเวลาทำงานของกลุ่มเกษตรกร ให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ และให้คำชี้แจงแก่ผู้เข้าไปตรวจสอบตามสมควร

ให้ผู้เข้าไปตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง แสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง
บัตรประจำตัวตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา 128 ให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรและพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรมอบหมาย มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้กรรมการ สมาชิก และเจ้าหน้าที่กลุ่มเกษตรกร มาชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของกลุ่มเกษตรกรหรือให้ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินกิจการ หรือรายงานการประชุมของกลุ่มเกษตรกร

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547

มาตรา 27 ในกรณีที่ปรากฏว่าคณะกรรมการกระทำการหรืองดเว้นกระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองจนทำให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ของกลุ่มเกษตรกรหรือสมาชิก หรือทำให้กลุ่มเกษตรกรมีข้อบกพร่องเกี่ยวกับกิจการ การเงิน การบัญชี หรือฐานะการเงินตามรายงานการสอบบัญชี หรือตามรายงานการตรวจสอบ ให้นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือ ให้ปฏิบัติการ ดังต่อไปนี้

(1) ให้คณะกรรมการแก้ไขข้อบกพร่อง ตามวิธีการและระยะเวลาที่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดกำหนด

(2) ให้คณะกรรมการระงับกิจกรรมส่วนที่เป็นเหตุให้เกิดข้อบกพร่องหรือเสื่อมเสียผลประโยชน์ของกลุ่มเกษตรกรหรือสมาชิก

(3) ให้คณะกรรมการหยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราว เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องนั้นให้แล้วเสร็จตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดกำหนด

(4) ให้คณะกรรมการพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ หรือให้กรรมการซึ่งเกี่ยวข้องกับการนั้นพ้นจากตำแหน่งกรรมการ

4. อำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์และนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกร

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ (ตามมาตรา 15 พ.ร.บ.สหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม) และสหกรณ์จังหวัด เป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์ (ตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ 1/2562 ลงวันที่ 27 พฤษภาคม 2562)

มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) รับผิดชอบส่งเสริม ช่วยเหลือ แนะนำ และกำกับดูแลสหกรณ์ให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

(2) กำหนดระบบบัญชี ตลอดจนจนสมุด และแบบรายงานต่าง ๆ ที่สหกรณ์ต้องยื่นต่อนายทะเบียนสหกรณ์ รวมทั้งแบบพิมพ์อื่น ๆ ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(3) แต่งตั้งผู้สอบบัญชีตามมาตรา 80 ผู้ตรวจการสหกรณ์ และผู้ชำระบัญชี

(4) ออกคำสั่งให้มีการตรวจสอบ หรือไต่สวนเกี่ยวกับการจัดตั้งการดำเนินงาน หรือฐานะการเงินของสหกรณ์ หรือให้จัดทำแผนปรับปรุงการดำเนินงานของสหกรณ์

(5) สั่งให้ระงับการดำเนินงานทั้งหมด หรือบางส่วนของสหกรณ์ หรือให้เลิกสหกรณ์ ถ้าเห็นว่าสหกรณ์กระทำการ หรือดเว้นกระทำการอันอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ หรือสมาชิก

(6) ถอนชื่อสหกรณ์ออกจากทะเบียนสหกรณ์

(7) จัดทำรายงานประจำปีแยก ตามประเภทสหกรณ์เสนอต่อคณะกรรมการพัฒนา การสหกรณ์แห่งชาติ

(8) ออกระเบียบ หรือคำสั่ง เพื่อให้มีการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์

(9) กระทำการอื่นใดตามที่ พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ นายทะเบียนสหกรณ์ หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

บรรดาอำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์ในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติหรือการ ดำเนินการอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ นายทะเบียนสหกรณ์อาจมอบอำนาจให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายให้ปฏิบัติการแทนได้

การมอบอำนาจตามวรรคสองให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 121 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้นายทะเบียนสหกรณ์เป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรและมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และมีรองนายทะเบียนสหกรณ์เป็นผู้ช่วย มีอำนาจหน้าที่ตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

* ให้สหกรณ์จังหวัดเป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดที่กลุ่มเกษตรกร ตั้งอยู่ และมีอำนาจหน้าที่ตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

* สำหรับกรุงเทพมหานครให้ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร พื้นที่ 1 และผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ 2 เป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรกรุงเทพมหานคร

มาตรา 26 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2547 ให้นายทะเบียน กลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดมีอำนาจยับยั้งหรือเพิกถอนมติที่ประชุมใหญ่ หรือที่ประชุมคณะกรรมการ กลุ่มเกษตรกรที่ลงมติฝ่าฝืนกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบของกลุ่มเกษตรกร ระเบียบหรือคำสั่งของ นายทะเบียนสหกรณ์

5. ข้อบกพร่องและข้อสังเกตของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดตรัง

5.1 ความหมายของข้อบกพร่องและข้อสังเกตของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

ข้อบกพร่อง หมายถึง ข้อเสียหาย ข้อเสีย ข้อผิดพลาด (ตามพจนานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน)

ข้อบกพร่องของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร หมายถึง การปฏิบัติของสหกรณ์และ กลุ่มเกษตรกรซึ่งมีข้อผิดพลาดและทำให้เกิดความเสียหาย ที่อาจเกิดความเสียหาย หรือเสื่อมเสีย ผลประโยชน์ของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรและสมาชิกโดยรวม

ข้อสังเกต หมายถึง ลักษณะของข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร หรือการบันทึกบัญชีของสหกรณ์ ซึ่งสามารถแก้ไขปรับปรุงได้โดยข้อผิดพลาดนั้นไม่กระทบต่อผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์อย่างมีสาระสำคัญ หรือยังไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย ซึ่งผู้สอบบัญชีสหกรณ์ หรือผู้มีหน้าที่กำกับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเมื่อตรวจพบแล้วต้องแจ้งให้สหกรณ์แก้ไขให้ถูกต้องและรายงานให้นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาตามอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้

5.2 ข้อบกพร่องและข้อสังเกตของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดตรัง

การเกิดข้อสังเกตและข้อบกพร่องของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดตรัง ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดตรัง เป็นลักษณะของการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับและระเบียบของสหกรณ์ รวมทั้งการไม่ปฏิบัติตามระเบียบ คำสั่ง ประกาศ และคำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์ ซึ่งเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์ที่จะต้องดำเนินการปรับปรุงและแก้ไขการปฏิบัติงานให้ถูกต้อง โดยสามารถแยกออกเป็นดังนี้

5.2.1 ข้อบกพร่องหรือข้อสังเกตทางการบัญชี เช่น

- 1) เอกสารประกอบการลงบัญชีไม่สมบูรณ์ หรือไม่ครบถ้วน
- 2) การบันทึกบัญชีไม่เรียบร้อย หรือไม่ปัจจุบัน ไม่บันทึกรายการบัญชีเกี่ยวกับเงินสดในวันที่เกิดรายการนั้น และรายการที่ไม่เกี่ยวกับเงินสดไม่บันทึกรายการบัญชีภายใน 3 วัน นับแต่วันที่เกิดรายการ
- 3) การไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ระเบียบ ประกาศ และคำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์ และไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีของสหกรณ์
- 4) การจัดทำบัญชีที่ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง
- 5) การจัดทำบัญชีไม่เป็นไปตามแบบและรายการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด
- 6) จัดทำเอกสารการกู้เงิน - ขายสินค้าไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์
- 7) ไม่จัดทำทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงิน
- 8) มีลูกหนี้ค้างนานโดยไม่มีการเคลื่อนไหว
- 9) สินค้าขาดบัญชี
- 10) งบทดลองไม่ลงตัว

5.2.2 ข้อบกพร่องหรือข้อสังเกตทางการเงิน เช่น

- 1) เงินสดขาดบัญชี
- 2) การเก็บรักษาเงินสดเกินกว่าที่ระเบียบกำหนดไว้เป็นประจำ
- 3) การรับเงิน การจ่ายเงิน ไม่มีเอกสารทางการเงิน เช่น ใบสำคัญหรือไม่มีใบเสร็จรับเงิน
- 4) จ่ายเงินยืมทรองผิดระเบียบหรือให้ยืมใช้ส่วนตัว
- 5) จ่ายเงินกู้โดยไม่มีสัญญากู้ หรือสัญญากู้ของสมาชิกไม่ผ่านการอนุมัติของคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้

6) ขยายสินค้าผิดระเบียบของสหกรณ์

5.2.3 ข้อบกพร่องหรือข้อสังเกตอื่น เช่น

1) การไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์

2) การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายสหกรณ์ และกฎหมายอื่น

5.3 กระบวนการจัดการข้อสังเกตและข้อบกพร่องของสหกรณ์ในจังหวัดตรัง

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตรัง มีกระบวนการจัดการข้อสังเกตและข้อบกพร่องของสหกรณ์ ดังนี้

1) เมื่อสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตรัง ผู้ตรวจการสหกรณ์ หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ตรวจพบข้อสังเกตหรือข้อบกพร่องจากการเข้าตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของสหกรณ์ และทำการรายงานให้นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาทราบ

2) สหกรณ์จังหวัดตรัง ในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ อาจพิจารณามอบหมายให้กลุ่มตรวจการสหกรณ์ หรือผู้ตรวจการสหกรณ์ เข้าดำเนินการตรวจสอบรายละเอียดและข้อเท็จจริงให้ครบถ้วน และให้รายงานผลการตรวจสอบให้นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

3) หากรายละเอียดข้อมูลหรือเอกสารประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับข้อสังเกตและข้อบกพร่องของสหกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบของสหกรณ์และผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ นายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ หรือผู้ตรวจการสหกรณ์ จะพิจารณาใช้อำนาจตาม มาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ มาชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์หรือให้ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือรายงานการประชุมของสหกรณ์ เพื่อนำมาตรวจสอบข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

4) ในกรณีที่พบข้อสังเกตของสหกรณ์ สหกรณ์จังหวัดตรัง ในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ จะออกหนังสือแนะนำตามมาตรา 16 (1) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ดำเนินการแก้ไขและให้รายงานผลการแก้ไขพร้อมส่งรายละเอียดหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องให้นายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาตรวจสอบ

5) กรณีที่เป็นข้อบกพร่องของสหกรณ์ นายทะเบียนสหกรณ์จะพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

- กรณีที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีการลงมติอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบของสหกรณ์ ระเบียบ หรือคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ สหกรณ์จังหวัดตรังในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ จะพิจารณาออกคำสั่งตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อเพิกถอนมติดังกล่าว

- กรณีเป็นข้อบกพร่องจากการดำเนินการของคณะกรรมการดำเนินการหรือฝ่ายจัดการสหกรณ์ เกี่ยวกับการเงิน การบัญชี หรือกิจการหรือฐานะการเงิน สหกรณ์จังหวัดตรัง ในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ จะพิจารณาออกคำสั่ง

ตามมาตรา 22 (1) - (4) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว

6) กลุ่มตรวจการสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ หรือผู้ตรวจการสหกรณ์ ดำเนินการติดตามการแก้ไขข้อสังเกตและข้อบกพร่องของสหกรณ์ ตามคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ จนแล้วเสร็จ

5.4 การดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์ในจังหวัดตรัง

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตรัง มีสหกรณ์ที่มีข้อบกพร่องที่นายทะเบียนสหกรณ์ สั่งการให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่อง และมีการรายงานในระบบการจัดการข้อบกพร่องของกรมส่งเสริมสหกรณ์ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ซึ่งยกมาจากปีก่อนจำนวน 6 แห่ง คือ ชุมนุมสหกรณ์จังหวัดตรัง จำกัด สหกรณ์การเกษตรวังวิเศษ จำกัด สหกรณ์เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจังหวัดตรัง จำกัด สหกรณ์การเกษตรอุตสาหกรรมตรัง จำกัด สหกรณ์การเกษตรกันตัง จำกัด และสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านคลองโตนพัฒนา จำกัด โดยมีผลการดำเนินการ ดังนี้

1) ข้อบกพร่องได้รับการแก้ไขแล้วต้องติดตาม จำนวน 4 แห่ง คือ ชุมนุมสหกรณ์จังหวัดตรัง จำกัด สหกรณ์เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจังหวัดตรัง จำกัด สหกรณ์การเกษตรกันตัง จำกัด และสหกรณ์การเกษตรวังวิเศษ จำกัด ซึ่งคงเหลือในส่วนของ การติดตามการชดใช้เงินคืนให้ครบตามมูลค่าความเสียหาย

2) อยู่ระหว่างการแก้ไข จำนวน 1 แห่ง คือ สหกรณ์การเกษตรอุตสาหกรรมตรัง จำกัด ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ได้มีคำสั่งตามมาตรา 22 (1) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องตามวิธีการและระยะเวลาที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

3) อยู่ระหว่างดำเนินการร้องทุกข์ดำเนินคดี คือ สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านคลองโตนพัฒนา จำกัด สหกรณ์จังหวัดตรังในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ ได้อาศัยอำนาจ มาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในการร้องทุกข์ดำเนินคดีกับผู้จัดการสหกรณ์แทนสหกรณ์ กรณีสินค้าขาดบัญชี

ตามคำสั่งจังหวัดตรัง ที่ 1799/2559 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัดแก้ไข ปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่มีข้อบกพร่อง โดยมีอัยการจังหวัดตรัง ผู้บังคับ การตำรวจภูธรจังหวัดตรัง เกษตรและสหกรณ์จังหวัดตรัง เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ สหกรณ์จังหวัดตรัง เป็นประธานคณะกรรมการ หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตรัง เป็นรองประธานคณะกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงาน ธ.ก.ส. จังหวัดตรัง ผู้อำนวยการกลุ่มจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ ผู้อำนวยการ กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและพัฒนากิจการสหกรณ์ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ 1 - 3 เจ้าหน้าที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตรัง เป็นคณะกรรมการ ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจการสหกรณ์เป็นคณะกรรมการและเลขานุการ และนักวิชาการสหกรณ์ประจำ กลุ่มตรวจการสหกรณ์ นิติกรประจำสำนักงานสหกรณ์จังหวัดตรัง เป็นคณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ซึ่งได้มีการจัดประชุมคณะกรรมการเพื่อติดตามแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่อยู่ใน ความรับผิดชอบของจังหวัดตรังอย่างต่อเนื่อง เพื่อพิจารณาหาแนวทางในการแก้ไขและติดตามผลการแก้ไข เพื่อให้ได้ข้อยุติโดยเร็ว เพื่อให้สอดคล้องตามข้อกำหนดของกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาข้อบกพร่องของสหกรณ์ในจังหวัดตรัง ได้มีการดำเนินการแก้ไขตามลำดับขั้นตอนหรือกระบวนการในการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง แต่ในกระบวนการติดตามผลการชดใช้ความเสียหายคืนแก่สหกรณ์ตามมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้น เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่จะต้องเร่งรัดการจ่ายคืนดังกล่าวโดยเร็ว ซึ่งก็ประสบปัญหาว่าการดำเนินการของสหกรณ์ยังขาดความรวดเร็วและไม่ชัดเจน ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ได้มีการติดตามและเร่งรัดให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ และกลุ่มตรวจการสหกรณ์ เข้าไปติดตามเพื่อรับทราบปัญหาของสหกรณ์และเร่งรัดการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาข้อบกพร่องสิ้นสุดโดยเร็ว

5.5 วิธีการแก้ไขข้อสังเกตของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดตรัง

การแก้ไขข้อสังเกตของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดตรัง ได้ปฏิบัติตามแนวทางที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด โดยการให้คำแนะนำในการปฏิบัติแก่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ฝ่ายจัดการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง และมอบหมายให้กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ในพื้นที่ ซึ่งมีหน้าที่ในการดูแล แนะนำ และส่งเสริมสหกรณ์ ดำเนินให้ความรู้ความเข้าใจแก่สหกรณ์ให้มีการแก้ไขปัญหาข้อสังเกตที่เกิดขึ้น ซึ่งข้อสังเกตที่ตรวจพบมาจาก 2 ฝ่าย คือ

1) ผู้ตรวจการสหกรณ์ หรือคณะผู้ตรวจการสหกรณ์ ที่นายทะเบียนสหกรณ์มีคำสั่งแต่งตั้งและมอบหมายให้มีหน้าที่ตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของสหกรณ์ ซึ่งเมื่อดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จจะต้องรายงานผลการตรวจการสหกรณ์ให้นายทะเบียนสหกรณ์รับทราบ ซึ่งสหกรณ์จังหวัดตรังในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ จะออกหนังสือแนะนำให้สหกรณ์ดำเนินการแก้ไขข้อสังเกตที่ตรวจพบ เพื่อให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทำการแก้ไขโดยเร็ว

2) ข้อสังเกตที่ตรวจพบโดยผู้สอบบัญชี และแจ้งผลการตรวจสอบให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตรังรับทราบ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตรังจะมีหนังสือแนะนำให้สหกรณ์ที่มีข้อสังเกตดำเนินการแก้ไขพร้อมส่งรายละเอียดและข้อมูลการแก้ไขแล้วเสร็จ ให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตรังและสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์พิจารณา

จากการพิจารณาและรวบรวมข้อสังเกตของสหกรณ์ที่ตรวจพบของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดตรัง มีดังนี้

ประเด็นข้อสังเกต	คำแนะนำของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดหรือนายทะเบียนสหกรณ์	ผลการแก้ไขปัญหานั้นที่ผ่านมา
<p>1. สหกรณ์ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>1.1 มาตรา 42 วรรคสอง ในระหว่างสมาชิกภาพของสมาชิกยังไม่สิ้นสุดลง ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของสมาชิกใช้สิทธิเรียกร้องหรืออายัดค่าหุ้นของสมาชิกผู้นั้น และสำนักงานอัยการสูงสุด มีหนังสือ ที่ อส.017/18849 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2546 ได้วินิจฉัยว่า</p>	<p>แนะนำให้สหกรณ์สมาชิกเปลี่ยนแปลงการค้ำประกัน โดยบุคคลค้ำประกัน หรือจำนอง อสังหาริมทรัพย์</p>	<p>สหกรณ์แจ้งให้สมาชิกเปลี่ยนแปลงการค้ำประกัน โดยบุคคลค้ำประกัน หรือจำนอง อสังหาริมทรัพย์</p>

<p>สหกรณ์รับจำหน่ายหุ้นของตนเองได้หรือไม่ คำวินิจฉัย คือ หุ้นของสหกรณ์ที่สมาชิกถืออยู่เป็นทุนของสหกรณ์ (ทุนเรือนหุ้นจึงไม่สามารถนำมาค้าประกันเงินกู้ได้)</p> <p>- สหกรณ์ได้จ่ายเงินกู้ยืมแก่สมาชิก โดยนำทุนเรือนหุ้นมาค้าประกันการกู้ยืม</p>		
<p>1.2 มาตรา 48 ให้สหกรณ์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>- สหกรณ์ไม่ได้รายงานเกี่ยวกับการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องในแต่ละเดือนต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันสุดท้ายของเดือน</p>	<p>1. แนะนำให้สหกรณ์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>2. สหกรณ์จะต้องรายงานเกี่ยวกับการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องในแต่ละเดือนต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันสุดท้ายของเดือน</p>	<p>สหกรณ์ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง และรายงานการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องในแต่ละเดือนต่อนายทะเบียนสหกรณ์</p>

ประเด็นข้อสังเกต	คำแนะนำของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดหรือนายทะเบียนสหกรณ์	ผลการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา
<p>1.3 มาตรา 55 ในกรณีที่สหกรณ์ขาดทุนเกินกึ่งของจำนวนทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว ต้องเรียกประชุมใหญ่วิสามัญโดยมิชักช้าแต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่สหกรณ์ทราบ</p> <p>- สหกรณ์ได้รับทราบผลการดำเนินงานของสหกรณ์ขาดทุนเกินกึ่งของจำนวนทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว แต่ไม่ได้การเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่สหกรณ์ทราบแต่อย่างใด</p>	<p>1. แนะนำให้สหกรณ์จัดประชุมใหญ่โดยมิชักช้า ไม่เกิน 30 วัน นับแต่วันที่ทราบ</p> <p>2. แนะนำให้สหกรณ์พิจารณา กำหนดแนวทางการดำเนินงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เลิกสหกรณ์ - จัดทำแผนฟื้นฟูกิจการ <p>3. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ที่รับผิดชอบ ติดตามผลการปฏิบัติตามแผนฟื้นฟูกิจการสหกรณ์</p>	<p>สหกรณ์ได้จัดทำแผนฟื้นฟูกิจการ</p>
<p>1.4 มาตรา 60 การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ ให้จัดสรรค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>- สหกรณ์มีค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยค้างจ่ายยกมาจากปีก่อน ๆ</p>	<p>แนะนำให้สหกรณ์จ่ายค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยค้างจ่าย</p>	<p>สหกรณ์ได้ดำเนินการจ่ายค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยค้างจ่าย</p>

<p>1.5 มาตรา 62 เงินของสหกรณ์ อาจฝากหรือลงทุนได้ตามมาตรา 62 ที่กำหนด</p> <p>- สหกรณ์ได้นำเงินไปลงทุนหรือเข้าเป็นสมาชิกกับเครือข่าย หรือนิติบุคคล ซึ่งไม่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 62</p>	<p>แนะนำให้สหกรณ์ถอนหุ้นหรือถอนเงินที่นำไปลงทุนคืน</p>	<p>สหกรณ์ดำเนินการถอนเงินลงทุนทั้งหมดคืนจากเครือข่ายหรือนิติบุคคลซึ่งไม่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 62</p>
<p>1.6 มาตรา 65 ให้สหกรณ์จัดให้มีการทำบัญชีตามแบบและรายการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และเก็บรักษาบัญชีและเอกสารประกอบการลงบัญชีไว้ที่สำนักงานสหกรณ์ภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด</p>	<p>1. แนะนำให้สหกรณ์ต้องบันทึกบัญชีเกี่ยวกับกระแสเงินสดในวันที่รับหรือจ่ายเงินสด</p> <p>2. แนะนำให้สหกรณ์ต้องบันทึกบัญชีรายการที่ไม่เกี่ยวกับกระแสเงินสดต้องบันทึกรายการภายในสามวันนับแต่มีเหตุเกิดขึ้น</p>	<p>1. สหกรณ์บันทึกบัญชีเกี่ยวกับกระแสเงินสดในวันที่รับหรือจ่ายเงินสด และบันทึกบัญชีรายการที่ไม่เกี่ยวกับกระแสเงินสดต้องบันทึกรายการภายใน</p>
<p>ประเด็นข้อสังเกต</p>	<p>คำแนะนำของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดหรือนายทะเบียนสหกรณ์</p>	<p>ผลการแก้ไขปัญหาคือ</p>
<p>เมื่อมีเหตุต้องบันทึกรายการในบัญชีเกี่ยวกับกระแสเงินสดของสหกรณ์ให้บันทึกรายการในวันที่เกิดเหตุ นั้น สำหรับเหตุอื่นที่ไม่เกี่ยวกับกระแสเงินสด ให้บันทึกรายการในสมุดบัญชีภายในสามวันนับแต่วันที่มีเหตุอันจะต้องบันทึกการรายการนั้น</p> <p>การลงรายการบัญชีต้องมีเอกสารประกอบการลงบัญชีที่สมบูรณ์โดยครบถ้วน</p> <p>- สหกรณ์ไม่บันทึกบัญชีเป็นปัจจุบันและไม่บันทึกรายการในบัญชีเกี่ยวกับกระแสเงินสดของสหกรณ์ในวันที่เกิดเหตุ นั้น และรายการเหตุอื่นที่ไม่เกี่ยวกับกระแสเงินสดไม่ได้บันทึกการรายการในสมุดบัญชีภายในสามวันนับแต่วันที่มีเหตุจะต้องบันทึกการรายการ</p> <p>- สหกรณ์ไม่ได้จัดทำเอกสารหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชี ไม่เรียบร้อย ขาดความครบถ้วน สมบูรณ์ และไม่นำเชื่อถือ</p> <p>- สหกรณ์ไม่ได้จัดทำทะเบียนคุมสินทรัพย์ ทะเบียนสินค้า และทะเบียนคุมต่าง ๆ</p> <p>- สหกรณ์ไม่ได้จัดทำทะเบียนบัญชีย่อย ลูกหนี้การค้า และเจ้าหนี้การค้า</p>	<p>3. ก่อนบันทึกบัญชีสหกรณ์ต้องตรวจสอบเอกสารหลักฐานในการบันทึกบัญชี ให้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ เรียบร้อย และเชื่อถือได้</p> <p>4. สหกรณ์ต้องจัดทำทะเบียนหุ้น ทะเบียนคุมสินทรัพย์ ทะเบียนคุมสินค้า ทะเบียนคุมลูกหนี้และเจ้าหนี้ หรือทะเบียนอื่น ๆ ให้ถูกต้องครบถ้วนตามที่นายทะเบียนกำหนด</p>	<p>สามวันนับแต่มีเหตุเกิดขึ้น</p> <p>2. สหกรณ์ได้ทำการตรวจสอบเอกสารหลักฐานในการบันทึกบัญชี ให้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ เรียบร้อย และเป็นเอกสารที่เชื่อถือได้ก่อนบันทึกบัญชี</p> <p>3. สหกรณ์ได้จัดทำทะเบียนหุ้น ทะเบียนคุมสินทรัพย์ ทะเบียนคุมสินค้า ทะเบียนคุมลูกหนี้ เจ้าหนี้ และทะเบียนอื่น ๆ ตามที่นายทะเบียนกำหนด</p>

<p>2. สหกรณ์ไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับของสหกรณ์</p> <p>2.1 ที่ประชุมใหญ่จะเลือกกรรมการดำเนินการหรือผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งหน้าที่ประจำในสหกรณ์เป็นผู้ตรวจสอบกิจการไม่ได้</p>	<p>แนะนำให้สหกรณ์จัดจ้างเจ้าหน้าที่รับซื้อน้ำยางสด หรือมอบหมายให้ผู้จัดการ หรือกรรมการ ทำหน้าที่แทนจนกว่าจะจัดจ้างเจ้าหน้าที่ได้</p>	<p>สหกรณ์พิจารณา ดำเนินการมอบหมาย ผู้จัดการหรือ คณะกรรมการทำ หน้าที่รับซื้อน้ำยางสด</p>
--	--	---

ประเด็นข้อสังเกต	คำแนะนำของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดหรือนายทะเบียนสหกรณ์	ผลการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา
<p>- สหกรณ์มอบหมายให้ผู้ตรวจสอบกิจการ ทำหน้าที่ในการรับซื้อน้ำยางสดจากสมาชิก โดยได้รับค่าตอบแทน</p>		<p>หรือจัดจ้างเจ้าหน้าที่ได้</p>
<p>2.2 การกำหนดระเบียบสหกรณ์ ให้คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจกำหนดระเบียบต่าง ๆ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเพื่อสะดวกในการปฏิบัติงานของสหกรณ์</p> <p>- สหกรณ์ไม่ได้กำหนดถือใช้ระเบียบต่าง ๆ ให้ครบถ้วน</p> <p>- สหกรณ์กำหนดถือใช้ระเบียบต่าง ๆ ไม่ครอบคลุม และไม่ระบุให้ชัดเจน</p>	<p>แนะนำให้สหกรณ์กำหนดถือใช้ระเบียบ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของสหกรณ์ ตามร่างระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์</p>	<p>สหกรณ์ได้กำหนดถือใช้ระเบียบ เพื่อดำเนินการที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ และเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของสหกรณ์</p>
<p>2.3 สมาชิกสมทบต้องเป็นบุคคลธรรมดาและบรรลุนิติภาวะ</p> <p>- สหกรณ์ได้มีการรับสมาชิกสมทบเป็นนิติบุคคล และบุคคลที่ไม่บรรลุนิติภาวะ</p>	<p>1. แนะนำให้สหกรณ์หยุดรับสมาชิกสมทบที่ขาดคุณสมบัติตามข้อบังคับของสหกรณ์</p> <p>2. แนะนำให้สหกรณ์พิจารณา กำหนดแนวทางการแก้ไขของสมาชิกสมทบที่ขาดคุณสมบัติที่มีอยู่เดิม</p>	<p>สหกรณ์หยุดรับสมาชิกสมทบที่ขาดคุณสมบัติตามข้อบังคับของสหกรณ์ และจะพิจารณากำหนดแนวทางการแก้ไขของสมาชิกสมทบที่ขาดคุณสมบัติที่มีอยู่เดิม</p>
<p>2.4 การเข้าเป็นสมาชิก ผู้สมัครเป็นสมาชิกตามข้อบังคับต้องยื่นใบสมัครตามแบบที่สหกรณ์กำหนดไว้ และให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณา</p> <p>- สหกรณ์ไม่ได้จัดทำใบสมัครหรือใบสมัครสมาชิกไม่เรียบร้อย ครบถ้วน และไม่มีการพิมพ์มติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ</p>	<p>1. สหกรณ์ต้องจัดทำหรือตรวจสอบใบสมัครสมาชิกให้เรียบร้อย ครบถ้วน</p> <p>2. ผู้สมัครสมาชิกต้องยื่นใบสมัครต่อประธานกลุ่ม แล้วผ่านการรับรองที่ประชุมกลุ่มสมาชิก และนำเสนอเข้าที่ประชุม</p>	<p>1. สหกรณ์ได้ตรวจสอบใบสมัครสมาชิก และได้เรียกสมาชิกมาบันทึก ลงลายมือชื่อในใบสมัครเรียบร้อย ครบถ้วน พร้อมเอกสารหลักฐาน</p>

พิจารณาการเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์แต่อย่างใด	คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์	ประกอบใบสมัคร
ประเด็นข้อสังเกต	คำแนะนำของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดหรือนายทะเบียนสหกรณ์	ผลการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา
<p>- สหกรณ์ไม่ได้จัดเก็บเงินค่าธรรมเนียมแรกเข้าหรือเรียกเก็บค่าธรรมเนียมแรกเข้าเกินหรือไม่ครบตามอัตราที่กำหนดในข้อบังคับ</p> <p>- สหกรณ์ไม่กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมแรกเข้าจากสมาชิกสามัญ</p> <p>- สมาชิกสหกรณ์ขาดคุณสมบัติ ซึ่งกำหนดไว้ว่าสมาชิกต้องตั้งบ้านเรือนและดำเนินงานเกษตรกรรมทำสวนยางอยู่ในท้องที่ดำเนินงานของสหกรณ์ และคุณสมบัติเป็นผู้ที่มีอาชีพทางเกษตรกรรม</p>	<p>3. สหกรณ์ต้องเรียกเก็บค่าธรรมเนียมแรกเข้าตามอัตราที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ หากเรียกเก็บเกินกว่าอัตราที่กำหนดให้จ่ายคืนแก่สมาชิก หรือหากเรียกเก็บไม่ครบตามอัตราที่กำหนดให้เรียกเก็บเพิ่มจากสมาชิกให้ครบตามจำนวน</p> <p>4. สหกรณ์ต้องปรับปรุงรายการบัญชีให้ตรงกับข้อเท็จจริง</p>	<p>2. ผู้สมัครสมาชิกได้ยื่นใบสมัครต่อประธานกลุ่ม ผ่านการรับรองที่ประชุมกลุ่มสมาชิก ได้นำเสนอเข้าที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์เพื่อทราบ</p> <p>3. สหกรณ์ได้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมแรกเข้าตามอัตราที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์</p>
<p>2.5 การถือหุ้น สมาชิกต้องถือหุ้นในสหกรณ์แรกเข้าเป็นสมาชิกอย่างน้อยคนละห้าสิบหุ้น</p> <p>- สมาชิกสหกรณ์แรกเข้าเป็นสมาชิกถือหุ้นต่ำกว่าห้าสิบหุ้น</p>	แนะนำให้สหกรณ์ต้องเรียกเก็บค่าหุ้นแรกเข้าตามอัตราที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ	สหกรณ์ได้เรียกเก็บค่าหุ้นแรกเข้าตามอัตราที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ
<p>2.6 การลาออกจากสมาชิกสหกรณ์ ต้องแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อพิจารณาและอนุมัติ</p> <p>- สหกรณ์ให้สมาชิกลาออกโดยไม่มีหนังสือแสดงความจำนง และไม่มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาการลาออกของสมาชิกแต่อย่างใด</p> <p>- สหกรณ์ให้สมาชิกลาออกโดยติดภาระในฐานะผู้ค้ำประกัน</p>	แนะนำให้สหกรณ์นำเรื่องการลาออกของสมาชิกเข้าที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อพิจารณาทบทวนการลาออกของสมาชิกแต่ละราย	สหกรณ์ได้นำเรื่องการลาออกของสมาชิกเข้าที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อพิจารณาทบทวนการลาออกของสมาชิกแต่ละราย

ประเด็นข้อสังเกต	คำแนะนำของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดหรือนายทะเบียนสหกรณ์	ผลการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา
<p>2.7 ที่ประชุมใหญ่มีอำนาจหน้าที่พิจารณา กำหนดค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าตอบแทน ค่าเบี้ยประชุม และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของ กรรมการดำเนินการของสหกรณ์</p> <p>- สหกรณ์ไม่ได้กำหนดค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าตอบแทน หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ของคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อถือเป็นแนวทางการปฏิบัติงาน</p>	<p>1. แนะนำให้สหกรณ์กำหนดค่า เบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าตอบแทน ค่าเบี้ยประชุม และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ นำเข้าที่ประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี เพื่อพิจารณาถือเป็นแนวทางการปฏิบัติงาน</p> <p>2. สหกรณ์ต้องจัดทำแผนค่า เบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าตอบแทน หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ประจำปี เพื่อเสนอที่ประชุมใหญ่สามัญ ประจำปีพิจารณาอนุมัติ</p>	<p>สหกรณ์ได้กำหนดและจัดทำแผนค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ประจำปี เสนอที่ประชุมใหญ่สามัญ ประจำปีพิจารณาอนุมัติ เพื่อถือเป็นแนวทางการปฏิบัติงาน</p>
<p>2.8 ห้ามไม่ให้สมาชิกซึ่งผิดนัดชำระ เงินงวดชำระหนี้ ไม่ว่าจะเงินต้นหรือดอกเบี้ย ในระยะเวลาสองปีทางบัญชีนับแต่ปีที่ผิดนัดถึงปีที่เลือกตั้งกรรมการดำเนินการ เข้ามาทำหน้าที่กรรมการดำเนินการ</p> <p>- สหกรณ์มีกรรมการดำเนินการ สหกรณ์เป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้</p>	<p>1. แนะนำให้สหกรณ์ตรวจสอบข้อเท็จจริงของกรรมการดำเนินการ</p> <p>2. หากกรรมการดำเนินการ สหกรณ์ขาดคุณสมบัติของ ข้อบังคับ แนะนำให้กรรมการยื่นใบลาออกจากตำแหน่งกรรมการดำเนินการ</p>	<p>สหกรณ์ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติของกรรมการดำเนินการทุกคน</p>
<p>2.9 การจ่ายเงินกู้ให้แก่สมาชิก กำหนดให้สมาชิกต้องถือหุ้นในสหกรณ์ตามส่วนแห่งเงินกู้ในอัตราสองหุ้นต่อจำนวนเงินทุก ๆ หนึ่งพันบาท</p> <p>- สหกรณ์จ่ายเงินกู้แก่สมาชิกโดยสมาชิกไม่ได้ถือหุ้นตามส่วนแห่งเงินกู้แต่อย่างใด</p>	<p>แนะนำให้สหกรณ์เรียกเก็บเงินค่าหุ้นจากสมาชิกตามอัตราส่วนแห่งเงินกู้ตามที่กำหนด</p>	<p>สหกรณ์ได้เรียกเก็บเงินค่าหุ้นจากสมาชิกตามอัตราส่วนแห่งเงินกู้ตามที่กำหนด</p>

ประเด็นข้อสังเกต	คำแนะนำของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดหรือนายทะเบียนสหกรณ์	ผลการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา
<p>2.10 สหกรณ์กำหนดให้สมาชิกถือหุ้นต่อเนื่องเป็นประจำทุกเดือน</p> <p>- สหกรณ์มีสมาชิกส่งเงินค่าหุ้นไม่ต่อเนื่องเป็นประจำทุกเดือน</p>	<p>1. แนะนำให้สหกรณ์ตรวจสอบการส่งเงินค่าหุ้นของสมาชิก</p> <p>2. เรียกเก็บเงินค่าหุ้นจากสมาชิกต่อเนื่องเป็นประจำทุกเดือน</p>	<p>สหกรณ์ได้ตรวจสอบการส่งเงินค่าหุ้น และเรียกเก็บเงินค่าหุ้นจากสมาชิกต่อเนื่องเป็นประจำทุกเดือน</p>
<p>2.11 สหกรณ์กำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการประชุมตามคราวที่มีกิจธุระ แต่ต้องมีการประชุมกันเดือนละหนึ่งครั้งเป็นอย่างน้อย</p> <p>- สหกรณ์ไม่ได้มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการเพื่อติดตามการดำเนินงานทุกเดือน</p>	<p>แนะนำให้สหกรณ์จัดประชุมคณะกรรมการดำเนินการอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง</p>	<p>สหกรณ์จัดประชุมคณะกรรมการดำเนินการเป็นประจำทุกเดือน</p>
<p>3. สหกรณ์ไม่ปฏิบัติตามระเบียบของสหกรณ์</p> <p>3.1 ระเบียบว่าด้วยการรับจ่ายและเก็บรักษาเงินสด</p> <p>3.1.1 สหกรณ์มีการเก็บรักษาเงินสดเกินวงเงินที่กำหนดเป็นครั้งคราว โดยไม่ได้ระบุเหตุผลอันสมควร</p>	<p>แนะนำให้สหกรณ์ควบคุมระดับระวางในการเก็บรักษาเงินสดประจำวันในวงเงินที่กำหนด ถ้ามีเหตุจำเป็นในการเก็บรักษาเงินสดเกินวงเงินที่กำหนดให้สหกรณ์ระบุเหตุผลอันสมควรที่เกิดขึ้นจริง</p>	<p>เมื่อสหกรณ์มีความจำเป็นในการเก็บรักษาเงินสดประจำวันในวงเงินที่กำหนด สหกรณ์ได้ระบุเหตุความจำเป็นที่เกิดขึ้น</p>
<p>3.1.2 สหกรณ์มีการเก็บรักษาเงินสดเกินวงเงินที่กำหนดบ่อยครั้ง และเป็นวงเงินที่สูงกว่าที่กำหนดมาก โดยไม่ได้ระบุเหตุผลอันสมควร</p>	<p>แนะนำให้สหกรณ์ทบทวนระเบียบว่าด้วยการจ่ายและเก็บรักษาเงินสด ถ้ามีเหตุจำเป็นอันสมควรในการจ่ายเงินสดประจำวัน</p>	<p>สหกรณ์ทบทวนระเบียบว่าด้วยการจ่ายและเก็บรักษาเงินสด และแก้ไขระเบียบการจ่ายและเก็บรักษาเงินสด ภายในวงเงินที่มีเหตุจำเป็นอันสมควรในการจ่ายเงินสดประจำวัน</p>

ประเด็นข้อสังเกต	คำแนะนำของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดหรือนายทะเบียนสหกรณ์	ผลการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา
3.1.3 สหกรณ์ไม่ได้กำหนดหมายเลขเล่มใบเสร็จรับเงินและไม่ได้จัดทำทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงิน	แนะนำให้สหกรณ์จัดทำทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงิน และกำหนดในใบเสร็จรับเงิน เลขที่ เล่มที่ ให้ชัดเจน เรียงลำดับอย่างถูกต้อง เก็บรักษาใบเสร็จรับเงินที่ใช้แล้วหรือที่ยังไม่ใช้ให้เรียบร้อย เพื่อป้องกันการสูญหาย	สหกรณ์ได้จัดทำทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงิน และได้กำหนดเลขที่ เล่มที่ ในใบเสร็จรับเงินอย่างชัดเจน และได้เก็บรักษาใบเสร็จรับเงินที่ใช้แล้วหรือที่ยังไม่ใช้ไว้ในที่ปลอดภัยป้องกันการสูญหาย
3.1.4 สหกรณ์ไม่ได้ออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้งที่มีการรับเงิน	แนะนำให้สหกรณ์ออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้งที่มีการรับเงิน	สหกรณ์ได้ออกใบเสร็จรับเงินทุกครั้งที่มีการรับเงิน
3.1.5 ใบสำคัญรับ ใบสำคัญจ่าย และใบสำคัญทั่วไป ไม่มีลายมือชื่อผู้ตรวจสอบ ผู้อนุมัติ	แนะนำให้สหกรณ์มอบหมายผู้ที่มีหน้าที่โดยตำแหน่ง ทำหน้าที่ตรวจสอบ และอนุมัติ ใบสำคัญรับ ใบสำคัญจ่าย และใบสำคัญทั่วไป	สหกรณ์ได้มอบหมายกรรมการตำแหน่ง เหนรัญญิก ทำหน้าที่ตรวจสอบ และมอบหมายให้กรรมการตำแหน่งเลขานุการทำหน้าที่อนุมัติใบสำคัญรับ ใบสำคัญจ่าย และใบสำคัญทั่วไป
3.1.6 สหกรณ์ไม่ได้ให้เจ้าหน้าที่การเงินประทับตรา “จ่ายเงินแล้ว” และลงลายมือชื่อกำกับการจ่ายพร้อมวัน เดือน ปี ไว้เป็นหลักฐานการจ่ายเงินทุกฉบับ	แนะนำให้สหกรณ์จัดทำตราประทับ “จ่ายเงินแล้ว” เพื่อให้เจ้าหน้าที่การเงินลงลายมือชื่อกำกับการจ่ายเงินไว้เป็นหลักฐานการจ่ายเงินทุกฉบับ	สหกรณ์ได้จัดทำตราประทับ “จ่ายเงินแล้ว” ให้เจ้าหน้าที่การเงินลงลายมือชื่อกำกับการจ่ายเงินไว้เป็นหลักฐานการจ่ายเงินทุกฉบับ

ประเด็นข้อสังเกต	คำแนะนำของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดหรือนายทะเบียนสหกรณ์	ผลการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา
3.1.7 สหกรณ์มีการยกเลิกใบเสร็จรับเงิน แต่ไม่มีสำเนาพร้อมต้นฉบับอยู่ครบ	แนะนำให้สหกรณ์เมื่อมีการยกเลิกใบเสร็จรับเงินควรเรียกเก็บต้นฉบับ สำเนา เพื่อนำมาเย็บรวมไว้กับต้นฉบับของใบเสร็จ และระบุสาเหตุในการยกเลิกใบเสร็จรับเงิน	เมื่อสหกรณ์มีการยกเลิกใบเสร็จรับเงินได้เรียกเก็บต้นฉบับสำเนา นำมาเย็บรวมไว้กับต้นฉบับของใบเสร็จ และได้ระบุสาเหตุในการยกเลิกใบเสร็จรับเงิน
3.2 ระบุว่าด้วยการรวบรวมและการจำหน่ายยางพาราของสมาชิก 3.2.1 สหกรณ์ขายยางพาราเป็นเงินเชื่อโดยไม่ได้จัดทำสัญญา และไม่มีหลักค้ำประกันในการขายยางพาราเป็นเงินเชื่อ	แนะนำให้สหกรณ์จัดทำสัญญาทุกรายเมื่อมีรายการขายยางพาราเป็นเงินเชื่อ พร้อมให้คู่สัญญาหลักค้ำประกัน	สหกรณ์ได้จัดทำสัญญาพร้อมให้คู่สัญญาหลักค้ำประกัน เมื่อมีการขายยางพาราเป็นเงินเชื่อ
3.2.2 สหกรณ์จัดทำสัญญาซื้อขายไม่เรียบร้อย ไม่ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์	แนะนำให้สหกรณ์ตรวจสอบสัญญาซื้อขายให้เรียบร้อยถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์	สหกรณ์ได้ตรวจสอบสัญญาซื้อขายเพื่อจัดทำสัญญาซื้อขายให้ถูกต้องเรียบร้อย
3.2.3 สหกรณ์ขายยางพาราเป็นเงินเชื่อ ไม่ได้มีการอนุมัติจากผู้มีอำนาจในการพิจารณาการขายเชื่อ	แนะนำให้สหกรณ์นำใบเสนอซื้อหรือขาย เสนอผู้มีอำนาจอนุมัติพิจารณาก่อนที่จะจัดทำสัญญา	สหกรณ์ได้นำใบเสนอซื้อหรือขาย เสนอผู้มีอำนาจอนุมัติพิจารณาก่อนที่จะจัดทำสัญญา
3.2.4 สหกรณ์ขายยางพาราเป็นเงินเชื่อ ระยะเวลาการชำระหนี้เกินที่กำหนดไว้	แนะนำให้สหกรณ์เรียกเก็บเงินจากลูกหนี้ภายในเวลาที่กำหนด ถ้าเกินกว่าที่กำหนด สหกรณ์ต้องพิจารณาหาแนวทางในการเร่งรัดหนี้้อย่างเร่งด่วน	สหกรณ์เรียกเก็บเงินจากลูกหนี้ในเวลาที่กำหนด กรณีที่ลูกหนี้ผิดสัญญาได้ทำหนังสือติดตามทวงถามให้ลูกหนี้มาชำระหนี้

ประเด็นข้อสังเกต	คำแนะนำของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดหรือนายทะเบียนสหกรณ์	ผลการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา
3.2.5 สหกรณ์ขายยางโดยไม่ผ่านตาชั่ง และไม่มีลายมือชื่อผู้ชั่งสินค้า ผู้รับมอบสินค้า ผู้ส่งมอบสินค้า	แนะนำให้สหกรณ์ทำการชั่งน้ำหนักยางทุกครั้งเมื่อมีการซื้อขาย และลงลายมือชื่อให้ครบทุกชั้นตอน	สหกรณ์ได้มีการชั่งน้ำหนักยางทุกครั้งเมื่อมีการซื้อขาย และลงลายมือชื่อครบทุกชั้นตอน
3.3 ระบุว่าด้วยการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายเป็นเงินเชื่อให้แก่สมาชิก 3.3.1 สหกรณ์ได้ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อแก่สมาชิกเกินวงเงินที่ประชุมพิจารณาอนุมัติไว้	1. แนะนำให้สหกรณ์ระมัดระวังรอบคอบในการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อแก่สมาชิก ตรวจสอบวงเงินที่อนุมัติไว้ก่อนขาย 2. สหกรณ์ต้องเรียกเก็บและรับชำระหนี้ค่าสินค้าที่เกินวงเงินอนุมัติอย่างเร่งด่วน	สหกรณ์ได้ตรวจสอบวงเงินการขายเชื่อที่อนุมัติไว้ก่อนขายสินค้าเป็นเงินเชื่อแก่สมาชิก และได้เรียกเก็บค่าสินค้าที่ขายเป็นเงินเชื่อเกินวงเงินที่อนุมัติไว้
3.3.2 สหกรณ์ได้จำหน่ายสินค้าเป็นเงินเชื่อให้แก่บุคคลภายนอก	1. สหกรณ์ต้องหยุดจำหน่ายสินค้าเป็นเงินเชื่อให้แก่บุคคลภายนอก 2. สหกรณ์ต้องเรียกเก็บรับชำระหนี้ค่าสินค้าจากบุคคลภายนอกอย่างเร่งด่วน	สหกรณ์ได้ต้องหยุดจำหน่ายสินค้าเป็นเงินเชื่อให้แก่บุคคลภายนอก ได้เรียกเก็บและรับชำระหนี้ค่าสินค้าจากบุคคลภายนอก
3.3.3 สหกรณ์ได้ซื้อสินค้ามาจำหน่ายเกินวงเงินที่พิจารณาอนุมัติไว้	แนะนำให้สหกรณ์ซื้อสินค้าภายในวงเงินที่พิจารณาอนุมัติในแต่ละครั้ง	สหกรณ์ได้ซื้อสินค้าภายในวงเงินที่ได้พิจารณาอนุมัติในแต่ละครั้ง

ประเด็นข้อสังเกต	คำแนะนำของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดหรือนายทะเบียนสหกรณ์	ผลการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา
3.3.4 สหกรณ์ไม่ได้เรียกเก็บค่าปรับ ผิดสัญญาจากลูกหนี้บางราย	แนะนำให้สหกรณ์จัดเก็บค่าปรับ ลูกหนี้ทุกรายที่ผิดสัญญาชำระ	สหกรณ์จัดเก็บค่าปรับ ลูกหนี้ที่ผิดสัญญาชำระ ทุกราย
3.3.5 สหกรณ์มีการขายสินค้าต่ำกว่าทุน ไม่พบหลักฐานการอนุมัติให้มีการขาย สินค้าต่ำกว่าทุน	แนะนำให้สหกรณ์นำรายการ สินค้าขายต่ำกว่าทุนเข้าที่ประชุม คณะกรรมการเพื่อทบทวน พิจารณาอนุมัติ	สหกรณ์ได้นำรายการ สินค้าขายต่ำกว่าทุน เข้าที่ประชุม คณะกรรมการเพื่อ ทบทวน พิจารณา อนุมัติ
3.4 ระบุว่าด้วยเงินยืมโดยตรง 3.4.1 สหกรณ์ได้จ่ายเงินยืมโดยตรง ให้กับผู้ไม่มีสิทธิยืมเงินโดยตรง	1. แนะนำให้สหกรณ์ตรวจสอบ สิทธิผู้ยืมเงินโดยตรง ก่อนอนุมัติ เงินยืมโดยตรง 2. สหกรณ์ต้องให้ผู้ไม่มีสิทธิยืม เงินโดยตรงเรียกคืนเงินโดยตรง หรือ หลักฐานการจ่ายเงินมาหักล้างเงิน ยืมโดยตรง แม้จะไม่ถึงเวลาที่ กำหนด	สหกรณ์ได้ตรวจสอบ สิทธิผู้ยืมเงินโดยตรง ก่อนอนุมัติเงินยืมทด รอง และ ให้ผู้ไม่มีสิทธิยืมเงิน ทดรองนำหลักฐานการ จ่ายเงินมาหักล้างเงิน ยืมโดยตรง
3.4.2 สหกรณ์ได้มีการจ่ายเงินเกิน วงเงินที่กำหนดไว้	1. แนะนำให้สหกรณ์ตรวจสอบ วงเงินยืมเงินโดยตรง ก่อนอนุมัติ เงินยืมโดยตรง 2. สหกรณ์ต้องเรียกคืนเงินโดยตรง หรือหลักฐานการจ่ายเงินมา หักล้างเงินยืมโดยตรง ภายในเวลา ที่กำหนด	สหกรณ์ได้ตรวจสอบ วงเงินยืมเงินโดยตรง ของผู้ที่มีสิทธิยืมเงิน ก่อนอนุมัติ และได้ เรียกคืนเงินโดยตรง และหลักฐานการ จ่ายเงินมาหักล้างเงิน ยืมโดยตรง ภายในเวลา ที่กำหนด

ประเด็นข้อสังเกต	คำแนะนำของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดหรือนายทะเบียนสหกรณ์	ผลการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา
<p>3.4.3 สหกรณ์ไม่ได้ปฏิบัติตามขั้นตอนการยืมเงิน การคืนเงิน ตามระเบียบของสหกรณ์ ผู้ยืมต้องยื่นเป็นหนังสือขออนุมัติต่อผู้มีอำนาจอนุมัติ ต้องทำสัญญายืมเงินทรวง และผู้ยืมต้องส่งหลักฐานการจ่ายเงินมาหากล้างเงินยืมทรวงและส่งคืนเงินส่วนที่เหลือ(ถ้ามี) ภายในระยะเวลาที่กำหนด</p>	<p>แนะนำให้สหกรณ์ปฏิบัติตามขั้นตอนการยืมเงิน การคืนเงินตามระเบียบของสหกรณ์ ผู้ยืมต้องยื่นเป็นหนังสือขออนุมัติต่อผู้มีอำนาจอนุมัติ ต้องทำสัญญายืมเงินทรวง และผู้ยืมต้องส่งหลักฐานการจ่ายเงินมาหากล้างเงินยืมทรวงและส่งคืนเงินส่วนที่เหลือ(ถ้ามี) ภายในระยะเวลาที่กำหนด</p>	<p>สหกรณ์ได้ให้ผู้ที่มีสิทธิยืมเงินทรวงยื่นหนังสือขออนุมัติต่อผู้มีอำนาจอนุมัติ ได้ทำสัญญายืมเงินทรวง และผู้ยืมต้องส่งหลักฐานการจ่ายเงินมาหากล้างเงินยืมทรวงและส่งคืนเงินส่วนที่เหลือภายในระยะเวลาที่กำหนด</p>
<p>3.5 ระบุว่าด้วยเจ้าหน้าที่และข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน</p> <p>3.5.1 สหกรณ์ไม่ได้ทำหนังสือสัญญาจ้างเจ้าหน้าที่ไว้เป็นหลักฐาน หรือสหกรณ์ได้จัดทำหนังสือสัญญาจ้างเจ้าหน้าที่แต่ไม่มีการดำเนินการเรียกหลักประกันจากเจ้าหน้าที่และลูกจ้าง หรือหลักประกันตามสัญญาจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. แนะนำให้สหกรณ์ตรวจสอบสัญญาจ้าง หรือจัดทำสัญญาจ้างเจ้าหน้าที่สหกรณ์ไว้เป็นหลักฐานทุกคน 2. สหกรณ์ต้องดำเนินการเรียกหลักประกันจากเจ้าหน้าที่และลูกจ้างตามสัญญาจ้างให้เป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์ 	<p>สหกรณ์ได้ตรวจสอบและจัดทำสัญญาจ้างเจ้าหน้าที่สหกรณ์ และดำเนินการเรียกหลักประกันจากเจ้าหน้าที่และลูกจ้างตามสัญญาจ้าง</p>
<p>3.5.2 สหกรณ์ไม่ได้จัดทำคำสั่งมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อกำหนด ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของแต่ละตำแหน่ง</p>	<p>แนะนำให้สหกรณ์จัดทำคำสั่งมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษร ในการกำหนด ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของแต่ละตำแหน่ง</p>	<p>สหกรณ์ได้จัดทำคำสั่งมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษร ได้กำหนด ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของแต่ละตำแหน่ง</p>

ประเด็นข้อสังเกต	คำแนะนำของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดหรือนายทะเบียนสหกรณ์	ผลการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา
<p>3.6 ระบุว่าด้วยการใช้เงินทุนของสหกรณ์</p> <p>3.6.1 สหกรณ์ได้ใช้เงินทุน โดยไม่ผ่านการอนุมัติหรือแจ้งให้ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการทราบ</p>	<p>1. แนะนำให้สหกรณ์วางแผนการใช้เงินทุน แล้วแผนที่วางไว้นำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการเพื่ออนุมัติก่อนจ่ายเงินทุน</p> <p>2. แนะนำให้สหกรณ์นำเรื่องการใช้เงินทุนที่ไม่ผ่านการอนุมัติ นำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการทราบ</p>	<p>สหกรณ์ได้วางแผนการใช้เงินทุน และนำเรื่องการใช้เงินทุนที่ไม่ผ่านการอนุมัติ เข้าที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการเพื่ออนุมัติ</p>
<p>3.6.2 สหกรณ์ได้จ่ายเงินเกินทุนที่มีอยู่ หรือจ่ายเกินวงเงินที่กำหนดไว้</p>	<p>แนะนำให้สหกรณ์วางแผนการใช้ทุน ตรวจสอบทุน หรือวงเงินของทุนที่มีอยู่ ก่อนจ่ายเงินทุน</p>	<p>สหกรณ์ได้วางแผนการใช้ทุน ตรวจสอบทุน และวงเงินของทุนที่มีอยู่ก่อนจ่ายเงินทุน</p>
<p>3.7 ระบุว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิก</p> <p>3.7.1 สหกรณ์จัดทำสัญญาเงินกู้ไม่เรียบร้อย ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์</p>	<p>แนะนำให้สหกรณ์ตรวจสอบ หรือจัดทำสัญญาเงินกู้ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ตามแบบที่กำหนด</p>	<p>สหกรณ์ได้ตรวจสอบและจัดทำสัญญาเงินกู้ให้ ตามแบบที่กำหนด</p>
<p>3.7.2 สมาชิกสหกรณ์นำเงินกู้ไปใช้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ทำสัญญาไว้</p>	<p>1. แนะนำให้สหกรณ์ติดตามตรวจสอบ หลังจากจ่ายเงินกู้ให้กับสมาชิกว่า เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้หรือไม่</p> <p>2. สหกรณ์ต้องแนะนำสมาชิกให้ใช้จ่ายเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ หากไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ก็ให้เรียกเงินคืนจากสมาชิก</p>	<p>สหกรณ์ได้ติดตามตรวจสอบ และแนะนำสมาชิกให้ใช้จ่ายเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ตามสัญญา</p>
<p>3.7.3 สมาชิกสหกรณ์คนหนึ่งเป็นผู้ค้ำประกันหนี้เงินกู้สำหรับผู้กู้มากกว่าสองคนในเวลาเดียวกัน</p>	<p>แนะนำให้สหกรณ์ตรวจสอบสัญญาค้ำประกันหนี้เงินกู้ ถ้าหากสมาชิกประกันหนี้ผู้กู้มากกว่าสองคนในเวลาเดียวกัน ให้สมาชิกผู้กู้จัดหาผู้ค้ำประกันคนใหม่</p>	<p>สหกรณ์ได้ตรวจสอบสัญญาค้ำประกันหนี้เงินกู้ และให้สมาชิกผู้กู้จัดหาผู้ค้ำประกันคนใหม่</p>

ประเด็นข้อสังเกต	คำแนะนำของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดหรือนายทะเบียนสหกรณ์	ผลการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา
	และจัดทำสัญญาค่าประกันหนี้เงินกู้ใหม่	ในกรณีสมาชิกประกันหนี้ผู้กู้มากกว่าสองคนในเวลาเดียวกัน
3.7.4 สหกรณ์จัดทำสัญญาเงินกู้มีการกำหนดวงดการชำระเงินกู้เกินกว่าที่กำหนด	แนะนำให้สหกรณ์ตรวจสอบสัญญาเงินกู้ ถ้าหากกำหนดวงดการชำระเงินกู้เกินกว่าที่กำหนดให้สหกรณ์เรียกผู้กู้มาจัดทำสัญญาใหม่เพื่อกำหนดวงดชำระเงินกู้ตามที่กำหนด	สหกรณ์ได้ตรวจสอบสัญญาเงินกู้ กรณีสัญญาที่มีกำหนดวงดการชำระเงินกู้เกินกว่าที่กำหนด สหกรณ์ได้เรียกผู้กู้มาจัดทำสัญญาใหม่เพื่อกำหนดวงดชำระเงินกู้ตามที่กำหนด
3.7.5 สหกรณ์ไม่ได้จัดทำทะเบียนการจ่ายเงินกู้ หรือจัดทำทะเบียนคุมการจ่ายเงินกู้ไม่เรียบร้อย	แนะนำให้สหกรณ์จัดทำทะเบียนคุมการจ่ายเงินกู้ให้เรียบร้อย ครบถ้วนสมบูรณ์	สหกรณ์ได้จัดทำทะเบียนคุมการจ่ายเงินกู้เรียบร้อย ครบถ้วนสมบูรณ์
3.8 ระบุว่าด้วยการรับเงินฝาก 3.8.1 สหกรณ์ไม่ได้จัดทำบัตรตัวอย่างลายมือชื่อ หรือจัดทำบัตรตัวอย่างรายมือชื่อไม่เรียบร้อย ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์	แนะนำให้สหกรณ์ตรวจสอบการจัดทำบัตรตัวอย่างลายมือชื่อของสมาชิก ถ้าหากไม่เรียบร้อย ก็เรียกสมาชิกมาจัดทำบัตรตัวอย่างลายมือชื่อให้เรียบร้อย ครบถ้วนสมบูรณ์	สหกรณ์ได้ตรวจสอบการจัดทำบัตรตัวอย่างลายมือชื่อของสมาชิกกรณีบัตรตัวอย่างลายมือชื่อไม่เรียบร้อย ได้เรียกสมาชิกมาจัดทำบัตรตัวอย่างลายมือชื่อให้เรียบร้อย ครบถ้วนสมบูรณ์

ประเด็นข้อสังเกต	คำแนะนำของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดหรือนายทะเบียนสหกรณ์	ผลการแก้ไขปัญหาค่าที่ผ่านมา
3.8.2 สหกรณ์ได้เก็บสมุดคู่เงินฝากของสมาชิกไว้ที่สำนักงานสหกรณ์	แนะนำให้สหกรณ์ส่งคืนสมุดคู่เงินฝาก เพื่อให้สมาชิกเก็บไว้เป็นหลักฐาน และสามารถตรวจสอบได้	สหกรณ์ได้ส่งคืนสมุดคู่เงินฝากให้สมาชิกเก็บไว้เป็นหลักฐาน เพื่อสามารถตรวจสอบได้
3.8.3 สหกรณ์มีการรับฝากเงินจากสมาชิกมากกว่า 1 บัญชี ซึ่งระเบียบระบุว่าผู้ฝากคนหนึ่งเปิดบัญชีเงินฝากได้เพียงบัญชีเดียว	แนะนำให้สหกรณ์ตรวจสอบรายการสมุดบัญชีเงินฝากของสมาชิก ถ้าหากมีการเปิดบัญชีมากกว่า 1 บัญชี ให้สมาชิกปิดบัญชีเงินฝากเหลือเพียงบัญชีเดียว	สหกรณ์ได้ตรวจสอบรายการสมุดบัญชีเงินฝากของสมาชิก กรณีที่สมาชิกมีการเปิดบัญชีมากกว่า 1 บัญชี ได้เรียกให้สมาชิกปิดบัญชีเงินฝากเหลือเพียงบัญชีเดียว
3.8.4 สหกรณ์คิดดอกเบี้ยให้สมาชิกที่มีเงินรับฝากประจำคงเหลือต่ำกว่า 100 บาท	แนะนำให้สหกรณ์เรียกคืนดอกเบี้ยจากสมาชิกที่จ่ายไป	สหกรณ์ได้เรียกคืนดอกเบี้ยจากสมาชิก
3.8.5 สหกรณ์กำหนดให้รับฝากเงินจากสหกรณ์อื่นได้ 2 ประเภท คือ เงินรับฝากออมทรัพย์ และเงินรับฝากประจำ แต่สหกรณ์ได้รับฝากเงินจากสหกรณ์อื่นเป็นเงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษ	แนะนำให้สหกรณ์แจ้งให้สหกรณ์อื่น ถอนเงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษ และเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ หรือเงินรับฝากประจำ	สหกรณ์ได้แจ้งให้สหกรณ์อื่น ถอนเงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษ และเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ หรือเงินรับฝากประจำ
3.9 ระเบียบว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างของสหกรณ์ 3.9.1 สหกรณ์คืนหลักประกันให้กับคู่สัญญา ซึ่งยังไม่ครบระยะเวลาการรับประกันที่ระบุไว้ในสัญญา	แนะนำให้สหกรณ์ตรวจสอบทรัพย์สินหรือรายการที่จัดซื้อจัดจ้างว่าใช้งานได้ดีหรือไม่ และเรียกหลักประกันคืนจากคู่สัญญา เพื่อป้องกันความเสียหายที่เกิดขึ้น	สหกรณ์มีหนังสือเรียกหลักประกันสัญญาจากคู่สัญญาเพื่อเป็นหลักประกันตามที่ระบุในสัญญา

ประเด็นข้อสังเกต	คำแนะนำของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดหรือนายทะเบียนสหกรณ์	ผลการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา
3.9.2 สหกรณ์จัดซื้อทรัพย์สินโดยไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการในระเบียบจัดซื้อจัดจ้าง	แนะนำให้สหกรณ์นำรายละเอียดขั้นตอนในการจัดซื้อทรัพย์สินที่ได้มาเข้าที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการเพื่อทราบ	สหกรณ์ได้รายละเอียดขั้นตอนในการจัดซื้อทรัพย์สินที่ได้มาเข้าที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการเพื่อทราบ
3.9.3 สหกรณ์มีการซื้อทรัพย์สินของสหกรณ์โดยไม่มีการกำหนดไว้ในแผนการลงทุนในทรัพย์สินประจำปี และไม่ได้มีการพิจารณาอนุมัติให้ดำเนินการจัดซื้อจากที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการอย่างไร	1. แนะนำให้สหกรณ์นำเรื่องการซื้อทรัพย์สินของสหกรณ์เข้าที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการเพื่อทราบและนำเข้าที่ประชุมใหญ่ประจำปีในปีถัดไป 2. สหกรณ์ต้องกำหนดแผนการลงทุนในทรัพย์สินประจำปีก่อนมีการซื้อทรัพย์สินทุกครั้ง	สหกรณ์ได้กำหนดแผนการลงทุนในทรัพย์สินประจำปีก่อนมีการซื้อทรัพย์สิน และนำเรื่องการซื้อทรัพย์สินของสหกรณ์เข้าที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการเพื่อทราบ
3.10 ระบุว่าด้วยเงินสวัสดิการเจ้าหน้าที่สหกรณ์ 3.10.1 สหกรณ์ได้จัดทำระเบียบขึ้นถือใช้ โดยไม่ระบุสวัสดิการที่ชัดเจน ทำให้มีการเข้าซ้อนกับการเบิกจ่ายตามระเบียบ	แนะนำให้สหกรณ์ทำการทบทวนระเบียบใหม่ และแก้ไขรายการค่าใช้จ่ายเพื่อป้องกันการเบิกจ่ายซ้ำซ้อน	สหกรณ์ได้ทำการทบทวนระเบียบใหม่ และแก้ไขรายการค่าใช้จ่ายการเบิกจ่ายซ้ำซ้อน
3.11 ระบุว่าด้วยการยืมสินค้า 3.11.1 สหกรณ์ให้สมาชิกยืมสินค้าเกินระยะเวลาที่กำหนด	แนะนำให้สหกรณ์เรียกสมาชิกที่ยืมสินค้าเกินระยะเวลา มาชำระค่าสินค้าหรือคืนสินค้าที่ยืมไป	สหกรณ์ได้เรียกสมาชิกที่ยืมสินค้าเกินระยะเวลา มาชำระค่าสินค้าหรือคืนสินค้าที่ยืมไป
3.11.2 สหกรณ์จัดทำหนังสือยืมสินค้า ไม่เรียบร้อยและไม่ครบถ้วน	แนะนำให้สหกรณ์จัดทำหนังสือยืมสินค้าให้เรียบร้อย ครบถ้วน	สหกรณ์ได้จัดทำหนังสือยืมสินค้าให้เรียบร้อย ครบถ้วน
ประเด็นข้อสังเกต	คำแนะนำของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดหรือนายทะเบียนสหกรณ์	ผลการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา
4. สหกรณ์ไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำของรองนายทะเบียนสหกรณ์หรือนายทะเบียนสหกรณ์ 4.1 หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1108/346 เรื่อง การกำหนดระเบียบขึ้นถือใช้ของสหกรณ์ ลงวันที่ 15 มกราคม 2550 ข้อ 2 การที่สหกรณ์อนุมัติเงินให้คณะกรรมการโดยที่ประชุมใหญ่ในรูปของค่าตอบแทนต่าง ๆ โดยจ่ายเป็นรายเดือนหรือครั้งคราวนั้นไม่ถูกต้องเหมาะสม เนื่องจากกรรมการดำเนินการมิได้ปฏิบัติงานที่สหกรณ์เป็นประจำทุกวัน การปฏิบัติงานของกรรมการดำเนินการแต่ละครั้ง สหกรณ์ได้กำหนดค่าตอบแทนให้ในรูปของเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	1. แนะนำให้สหกรณ์กำหนดค่าตอบแทนในรูปแบบของเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ของคณะกรรมการดำเนินการ ในที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2. แนะนำให้สหกรณ์วางแผนการจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ของคณะกรรมการดำเนินการประจำปี 3. แนะนำให้สหกรณ์นำเรื่องการจ่ายค่าตอบแทนประธานกรรมการดำเนินการเป็นรายเดือนเพื่อพิจารณาเรียกคืนค่าตอบแทนที่จ่ายให้ประธาน	สหกรณ์ได้วางแผนและกำหนดค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ของคณะกรรมการดำเนินการ ในที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี

<p>- สหกรณ์ได้มีการจ่ายค่าตอบแทน ประธานกรรมการดำเนินการเป็นรายเดือน</p>	<p>กรรมการดำเนินการเป็นรายเดือน และ จ่ายเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ให้ประธาน กรรมการดำเนินการแทน</p>	
<p>4.2 คำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการจ่ายคืนค่าหุ้น กรณี สหกรณ์/ชุมนุมสหกรณ์ขาดทุนสะสม พ.ศ. 2549 การปฏิบัติในการจ่ายคืนค่าหุ้นกรณี สหกรณ์ขาดทุนสะสมและกรณีที่สหกรณ์ ขาดทุนในระหว่างปีและมีแนวโน้มจะประสบ ภาวะขาดทุนสะสม ณ สิ้นปีทางบัญชี</p>	<p>แนะนำให้สหกรณ์เรียกเงินค่าหุ้นจาก สมาชิกที่จ่ายไปคืน</p>	<p>สหกรณ์ได้เรียกคืนเงินค่าหุ้น จากสมาชิกที่จ่ายไป</p>

<p>ประเด็นข้อสังเกต</p>	<p>คำแนะนำของสำนักงานสหกรณ์ จังหวัดหรือนายทะเบียนสหกรณ์</p>	<p>ผลการแก้ไขปัญหา ที่ผ่านมา</p>
<p>โดยได้รับการยืนยันจากรายงานของผู้ ตรวจสอบกิจการสหกรณ์เป็นไปด้วยความ ถูกต้องตามหลักการลงทุน เจ้าของทุนต้อง รับผิดชอบในส่วนที่ขาดทุนด้วย ให้สหกรณ์ ชะลอการจ่ายคืนค่าหุ้นแก่สมาชิกไว้ก่อน - สหกรณ์ได้จ่ายคืนค่าหุ้นแก่สมาชิก ทั้งที่สหกรณ์มีผลการดำเนินงานขาดทุน ประจำปี ขาดทุนสะสม ส่งผลให้มูลค่าหุ้นติด ลบแล้ว</p>		
<p>4.3 คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง การกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการยืมเงินทด รองจ่ายขึ้นถือใช้ - สหกรณ์ไม่ได้มีการกำหนดถือใช้ ระเบียบว่าด้วยเงินยืมทดรอง</p>	<p>แนะนำให้สหกรณ์กำหนดถือใช้ ระเบียบว่าด้วยเงินยืมทดรอง เพื่อ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของ สหกรณ์</p>	<p>สหกรณ์ได้กำหนดถือ ใช้ระเบียบว่าด้วยเงิน ยืมทดรอง เพื่อเป็น แนวทางในการ ปฏิบัติงานของสหกรณ์</p>
<p>4.4 คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง การตรวจสอบกิจการสหกรณ์ ผู้ตรวจสอบ กิจการควรรายงานผลการตรวจสอบกิจการ เป็นลายลักษณ์อักษรประจำเดือนหรือ รายงานการตรวจสอบกิจการของเดือนที่เข้า ทำการตรวจสอบ เป็นการสรุปผลการ ตรวจสอบกิจการประจำเดือน รวมทั้งให้ คำปรึกษาแนะนำที่เป็นประโยชน์เสนอต่อ</p>	<p>แนะนำให้สหกรณ์แจ้งให้ผู้ตรวจ สอบกิจการเข้าทำการตรวจสอบ กิจการของสหกรณ์เป็นประจำทุก เดือน เพื่อรายงานผลการ ตรวจสอบกิจการเป็นลายลักษณ์ อักษร นำเสนอต่อที่ประชุม คณะกรรมการดำเนินการ</p>	<p>สหกรณ์ได้แจ้งให้ ผู้ตรวจสอบกิจการเข้า ทำการตรวจสอบ กิจการของสหกรณ์ และจัดทำรายงานผล การตรวจสอบกิจการ เป็นลายลักษณ์อักษร นำเสนอต่อที่ประชุม</p>

คณะกรรมการดำเนินการในการประชุม ประจำเดือนคราวถัดไป - ในรอบปีสหกรณ์ไม่มีรายงานการ ตรวจสอบกิจการของผู้ตรวจสอบกิจการไว้ เป็นลายลักษณ์อักษร		คณะกรรมการ ดำเนินการ
---	--	-------------------------

ประเด็นข้อสังเกต	คำแนะนำของสำนักงานสหกรณ์ จังหวัดหรือนายทะเบียนสหกรณ์	ผลการแก้ไขปัญหา ที่ผ่านมา
5. อื่น ๆ 5.1 สหกรณ์ไม่ได้หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ตามกฎหมายที่กำหนด (คำสั่งกรมสรรพากร ที่ ท.ป. 4/2528 เรื่อง สั่งให้ผู้จ่ายเงินได้พึง ประเมินตามมาตรา 40 แห่งประมวล รัษฎากร มีหน้าที่ หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย)	แนะนำให้สหกรณ์ปฏิบัติตาม กฎหมาย หรือคำสั่งกรมสรรพากร เมื่อสหกรณ์มีการจ่ายเงินได้พึง ประเมินตามมาตรา 40 แห่ง ประมวลรัษฎากร สหกรณ์ต้องหัก ภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย	สหกรณ์ได้หักภาษีเงิน ได้ ณ ที่จ่าย เมื่อ สหกรณ์ได้มีการ จ่ายเงินได้พึงประเมิน ตามมาตรา 40 แห่ง ประมวลรัษฎากร
5.2 สหกรณ์ไม่ได้ขึ้นทะเบียนนายจ้าง เพื่อเข้าระบบประกันสังคม ซึ่งตามกฎหมาย ได้กำหนดให้นายจ้างที่มีลูกจ้างในกิจการ ตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป นายจ้างมีหน้าที่ต้องยื่น แบบขึ้นทะเบียนนายจ้างและยื่นแบบแสดง รายชื่อลูกจ้าง เพื่อให้ลูกจ้างได้เป็น ผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม	แนะนำให้สหกรณ์ขึ้นทะเบียน นายจ้างเพื่อเข้าระบบ ประกันสังคม เพื่อให้ลูกจ้างได้มี สิทธิเป็นผู้ประกันตนตาม พระราชบัญญัติประกันสังคม	สหกรณ์ได้ยื่นแบบขึ้น ทะเบียนนายจ้างและ ยื่นแบบแสดงรายชื่อ ลูกจ้าง เพื่อเข้าระบบ ประกันสังคม
5.3 สหกรณ์ได้ดำเนินการทำธุรกรรมกับ บุคคลภายนอกในนามส่วนบุคคล คือ ประธานกรรมการ หรือกรรมการ หรือ ผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ ซึ่งไม่ใช่ในนาม สหกรณ์	แนะนำให้สหกรณ์หยุดหรือเลิก ดำเนินการทำธุรกรรมกับ บุคคลภายนอกในนามส่วนบุคคล ต้องทำในนามสหกรณ์เท่านั้น และในการดำเนินการทำธุรกรรม ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับ หรือ ระเบียบของสหกรณ์	สหกรณ์ได้หยุด และ เลิกดำเนินการทำ ธุรกรรมกับ บุคคลภายนอกในนาม ส่วนบุคคล
5.4 การบันทึกรายงานการประชุม คณะกรรมการดำเนินการและการบันทึก รายงานการประชุมใหญ่ - สหกรณ์ไม่มีการจดบันทึกรายงาน การประชุมใหญ่ และการประชุม คณะกรรมการดำเนินการ ให้เรียบร้อยเป็น ปัจจุบัน	1. แนะนำให้สหกรณ์จัดบันทึก รายงานการประชุมใหญ่ และ รายงานการประชุมคณะกรรมการ ดำเนินการให้ถูกต้อง เรียบร้อย ครบถ้วน สมบูรณ์ 2. แนะนำให้สหกรณ์แจ้งผู้ที่ได้รับ มอบหมายในการบันทึกรายงาน การประชุมและผู้ตรวจสอบ	สหกรณ์ได้จัดบันทึก รายงานการประชุม ใหญ่ และรายงานการ ประชุมคณะกรรมการ ดำเนินการ เรียบร้อย ครบถ้วน และได้ แจ้งให้เลขานุการ และ ประธานกรรมการ

ประเด็นข้อสังเกต	คำแนะนำของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดหรือนายทะเบียนสหกรณ์	ผลการแก้ไขปัญหาค
<ul style="list-style-type: none"> - สหกรณ์บันทึกรายงานการประชุมใหญ่ ไม่มีการลงลายมือประธานที่ประชุม และเลขานุการ/ผู้บันทึก - สหกรณ์บันทึกรายงานการประชุม คณะกรรมการดำเนินการ ไม่มีการลงลายมือประธานที่ประชุม และเลขานุการ/ผู้บันทึก - สหกรณ์ไม่ได้จดบันทึกรายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ มีเพียงการลงลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุม - สหกรณ์บันทึกรายงานการประชุม คณะกรรมการดำเนินการ โดยไม่มีลายมือชื่อผู้บันทึกรายงานและผู้ตรวจสอบรายงานการประชุม - การประชุมคณะกรรมการดำเนินการ สหกรณ์ไม่มีลายมือชื่อของคณะกรรมการผู้เข้าร่วมประชุม และ/หรือมีลายชื่อของคณะกรรมการน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการดำเนินการทั้งหมด 	<p>รายงานการประชุม ลงลายมือชื่อในรายงานการประชุมให้เรียบร้อย</p>	<p>สหกรณ์ ลงลายมือชื่อในรายงานการประชุม</p>
<p>5.5 สหกรณ์มีเงินรอเรียกคืนและเงินรอจ่ายคืน ซึ่งโดยส่วนใหญ่ยกมาจากปีก่อน ๆ สหกรณ์ยังไม่ได้ดำเนินการเรียกคืนหรือดำเนินการจ่ายคืนแต่อย่างใด</p>	<p>แนะนำให้สหกรณ์เรียกเงินคืนจากรายการที่ตั้งเป็นเงินรอเรียกคืนไว้ และจ่ายเงินคืนจากรายการที่ตั้งเป็นเงินรอจ่ายคืน</p>	<p>สหกรณ์ได้เรียกเงินคืนจากรายการที่ตั้งเป็นเงินรอเรียกคืน และจ่ายเงินคืนจากรายการที่ตั้งเป็นเงินรอจ่ายคืน</p>
<p>5.6 ณ วันสิ้นปีทางบัญชี สหกรณ์ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจนับสินทรัพย์และตรวจนับสินค้ำคงเหลือ</p>	<p>แนะนำให้สหกรณ์แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจนับสินทรัพย์ และตรวจนับสินค้ำคงเหลือจากที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ก่อนสิ้นปีบัญชีสหกรณ์</p>	<p>สหกรณ์ได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจนับสินทรัพย์และตรวจนับสินค้ำคงเหลือในการตรวจนับสินทรัพย์ และสินค้ำคงเหลือสิ้นปีบัญชี</p>

ประเด็นข้อสังเกต	คำแนะนำของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดหรือนายทะเบียนสหกรณ์	ผลการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา
5.7 สหกรณ์มีการเปิดเงินฝากประจำกับสหกรณ์อื่นเกินวงเงินที่พิจารณาอนุมัติในที่ประชุม	แนะนำให้สหกรณ์ถอนเงินฝากประจำกับสหกรณ์อื่นในส่วนที่เกินวงเงินอนุมัติในที่ประชุม หรือเรื่องการเปิดเงินฝากประจำกับสหกรณ์อื่นเข้าที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาอนุมัติใหม่	สหกรณ์ได้นำเรื่องการเปิดเงินฝากประจำกับสหกรณ์อื่นเข้าที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาอนุมัติใหม่
5.8 สหกรณ์ได้รับเงินกู้ เงินอุดหนุน และเงินโครงการจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือจากภาครัฐอื่น สหกรณ์ไม่ได้ใช้จ่ายเงินตามวัตถุประสงค์ของเงินที่ได้รับมา	แนะนำให้สหกรณ์ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของเงินที่ได้รับมา หรือถ้าหากไม่มีความจำเป็นต้องจ่ายใช้ในวัตถุประสงค์นั้นแล้ว ให้สหกรณ์ส่งคืนเงินที่ได้รับมา	สหกรณ์ได้ใช้จ่ายเงินตามวัตถุประสงค์ของเงินที่ได้รับมา

6. อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการและผู้ที่เกี่ยวข้อง

ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ สหกรณ์ดังนี้

มาตรา 51 ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป็นผู้ดำเนินกิจการและเป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนหรือผู้จัดการทำการแทนก็ได้

มาตรา 51/1 ในการดำเนินกิจการของสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการหรือผู้จัดการต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์ ข้อบังคับของสหกรณ์ และมติที่ประชุมใหญ่ ทั้งนี้ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก

มาตรา 51/2 คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการต้องรับผิดชอบร่วมกันในความเสียหายต่อสหกรณ์ในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ
- (2) ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์
- (3) ดำเนินกิจการนอกขอบวัตถุประสงค์หรือขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์

เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ผู้ใดมีส่วนร่วมในการกระทำของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการหรือผู้จัดการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ผู้นั้นต้องรับผิดชอบร่วมกับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการ ในความเสียหายต่อสหกรณ์

มาตรา 51/3 คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการ ไม่ต้องรับผิดชอบตามมาตรา 51/2 ในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) พิสูจน์ได้ว่าตนมิได้ร่วมกระทำการอันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อสหกรณ์

(2) ได้คัดค้านในที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์โดยปรากฏในรายงานการประชุมหรือได้ทำคำคัดค้านเป็นหนังสือยื่นต่อประธานที่ประชุมภายในสามวันนับแต่สิ้นสุดการประชุม

7. ข้อเสนอแนะแนวทางการป้องกันการเกิดข้อบกพร่องและข้อสังเกตของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

การดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องและข้อสังเกตของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายสหกรณ์ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำ และประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ รวมทั้งระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ ดังนั้นการป้องกันการเกิดปัญหาข้อบกพร่องและข้อสังเกตควรพิจารณาดำเนินการดังนี้

1) จะต้องส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ ให้แก่ บุคลากรของสหกรณ์ เกี่ยวกับกฎหมายสหกรณ์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และฝ่ายจัดการสหกรณ์ เพื่อให้มีการปฏิบัติอย่างถูกต้อง

2) คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะต้องให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์อย่างเคร่งครัด ไม่ดำเนินการนอกกรอบหรือดำเนินการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

3) คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะต้องพิจารณากำหนดระเบียบให้ครอบคลุมการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ และพิจารณาทบทวนหรือปรับปรุงระเบียบที่ถือใช้อยู่ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ คำแนะนำ ประกาศและคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ

4) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ผู้มีหน้าที่ในการดูแล แนะนำ และส่งเสริมสหกรณ์จะต้องมีข้อมูลเชิงลึกและสามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงในการดำเนินการต่าง ๆ ที่อาจจะทำให้เกิดข้อบกพร่องหรือข้อสังเกตในการดำเนินงาน เมื่อมีแนวโน้มการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ก็จะต้องเร่งทำความเข้าใจและให้ความรู้ในการดำเนินการที่ถูกต้อง

5) ในกรณีที่เกิดข้อบกพร่องหรือข้อสังเกตในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบจะต้องให้ความสำคัญในการกำกับ แนะนำ และติดตามการแก้ไขปัญหาจนแล้วเสร็จ และจะต้องกำกับไม่ให้เกิดปัญหาลักษณะเช่นเดิมขึ้นอีก

6) ผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์จะต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการตรวจสอบการดำเนินงานของสหกรณ์ และมีการรายงานผลการตรวจสอบพร้อมข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาหรือการพัฒนาสหกรณ์ให้มีความโปร่งใสและมีการควบคุมภายในที่ดี

7) บุคลากรของสำนักงานสหกรณ์จังหวัด จะต้องให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำ หรือประกาศของนายทะเบียนสหกรณ์ และจะต้องปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่อย่างเคร่งครัด ไม่มีการช่วยเหลือหรือผ่อนปรนการใช้อำนาจต่อสหกรณ์ ซึ่งจะเป็นสาเหตุให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพ และอาจจะส่งผลกระทบต่อความเสียหายต่อสหกรณ์ได้